

Årsrapport 2006

Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu
Grønlands Nationalmuseum og Arkiv
P.O. Box 145, DK-3900 Nuuk
www.natmus.gl

Forord

Det er med glæde at NKA udsender denne årsrapport for 2006. Året har som tidligere år været præget af travlhed på mange måder.

Udstillingsudvalget har sammen med samtlige inspektører været optaget af planlægning og forberedelse af nyopstilling af samtlige faste udstillinger. Endvidere planlægges opstilling af nye udstillinger i nye lokaler, da arkivets udflytning til Ilimmarfik-bygningen i 2007 giver plads til denne mulighed. Samtidig har udvalget været optaget af opsætning af flere særudstillinger.

Inspektørerne på Forhistorie & Fredning har sammen med andre kolleger fra ind- og udland sammen med personale ved NKA været optaget af egne projekter på feltet, men også i særdeleshed beskæftiget med besigtigelser betinget af eksterne tiltag omkring råstof-, miljø- og vandkraftprojekter. I forsommeren fandt en af vores arkæologer i samarbejde med nordamerikanske fagfæller et Dorset-langhus på 45 meter i Inglefield Land. Fundet er opsigtsvækkende, da det er det længste ud af de 4 kendte grønlandske anlæg.

Året har for personalet ved Historie, Kunst og eFormidling været præget af forberedelse af en international konference om repatriering af kulturarv. Denne konference er i skrivende stund overstået med megen tilfredshed for os og for mange af deltagerne, som tilkendegiver deres positive respons. Foredrag fra konferencen vil blive udsendt i bogform senere i 2007.

Arkivet har været involveret i Hjemmestyrets overgang til elektronisk arkivering og indførelse af ny journalplan. Derudover omlægges en del ældre båndoptagelser fra første halvdel af 1900-tallet til digital form.

Dokumentationsafdelingen er også igang med digitaliseringsarbejder og besvarer et stigende antal forespørgsler udefra om fotos af grønlandske kulturgenstande og personer. Det øvrige teknisk-administrativt personale løser deres normale arbejdsopgaver.

I december måned afholdte personalet på museet faglig dag, hvor samtlige ansatte var med til at drøfte visioner for NKA. Resultaterne derfra skal udmøntes i NKAs handlingsplan for 2007-2010.

I december fik NKA en donation fra nogle private virksomheder i Grønland og Grønlands Arbejdsgiverforening i form af 4 værker udført af 4 grønlandske kunstnere. Denne gave er vi meget glad for og håber at samarbejdet mellem det private næringsliv og det offentlige inden for det kulturelle liv i Grønland vil fortsætte.

Daniel Thorleifsen

Indhold

I	Organisation, ledelse, administration og personale
II	Uddannelse, kurser og kompetenceudvikling
III	Bygninger
IV	Bibliotek
V	Faste udstillinger
VI	Særudstillinger
VII	Arkivet
VIII	Dokumentation & Bevaring
IX	Forhistorie & Fredning
X	Historie, Kunst & eFormidling
XI	Samlinger

I. Organisation, ledelse, administration og personale

Strukturplanen

NKA er opdelt på 7 hovedområder: 1) Daglig ledelse, 2) Administration, 3) Bygninger, 4) Dokumentation & Bevaring, 5) Forhistorie & Fredning, 6) Historie, Kunst & eFormidling, og endelig 7) Arkivet.

Daglig ledelse

NKA ledes af en direktør, som indgår i ledergruppen med souschefen og førstearkivaren. Direktøren er nærmeste foresat for medarbejderne under afdelingen for Historie, Kunst & eFormidling, Bygninger, samt Administration. Souschefen er nærmeste foresat for medarbejderne under afdelingerne Dokumentation & Bevaring, samt Forhistorie & Fredning. Førstearkivaren er foresat for medarbejdere under Arkivet. Kontorlederen er nærmeste foresat for personale under Administration, samt for kustoderne og refererer til direktøren.

Personale

Daglig ledelse

- Daniel Thorleifsen, direktør
- Claus Andreasen, kst. souschef
- Niels Frandsen, førstearkivar

Administration

- Steen Brandt, kontorleder (ansat pr. 1. februar)
- Mina Lund, overassistent (post/reception)
- Mette Marie Jensen (fratrådte 28. februar)

Andet

- Køkken og rengøring varetages af Dorthe Vold
- IT/EDB varetages af konsulent Andreas Harke, Torrak IT
- En del af malerikonservering har været varetaget af A.J. Malerikonservering

Afdelingen for Dokumentation og Bevaring:

- konserveringstekniker Annette Adomat (afrejste pr. 1. august)
- registrator Paarnannguaq Kristiansen
- museumstekniker Frederik Fuuja Larsen
- i efteråret havde konserveringsafdelingen i 2 måneder besøg af malerikonserverator Ane Bach Treppendahl og Anne Brøndum Jensen
- overassistent Mina Lund fungerer som medhjælp i registreringen

Arkivet

- førstearkivar Niels H. Frandsen
- arkivar Ole Christiansen
- arkivar Ane Marie B. Pedersen

Pedeller

- Eivin Lützen, pedel
- Allan Lyne, pedelmedhjælper

Afdelingen for Forhistorie & Fredning:

- souschef Claus Andreasen
- inspektør Hans Lange
- inspektør Mikkel Myrup
- inspektør Georg Nyegaard (ansat pr. 1. april)

Medhjælp:

- Inuuteq Petersen (januar-medio juni)
- stud.mag. Caroline Paulsen, Århus Universitet, specialestuderende (indtil ultimo marts); arbejdede også som kustode
- stud.mag. Mariane Hardenberg har lagt data ind i Fredningsarkivet

Afdeling for Historie, Kunst & eFormidling

- direktør Daniel Thorleifsen
- inspektør Aviâja Rosing Jakobsen
- ph.d-stipendiat Mille Gabriel, Institut for Antropologi, KU, er periodisk ansat som projektkoordinator for NKAs repatrieringskonference i 2007

NKA havde en fast stab af kustoder som bestod af

- Pipaluk Høegh-Knudsen, Jakob Lund, Lona Lyne (indtil august) og Mike Gabrielsen (fra september).

Udvalg

- Bygningsudvalget, hvis opgave er at lægge en 4-årsplan for bygningernes vedligeholdelse og at påse, at den udføres (medlemmer: direktøren, kontorlederen, Niels Frandsen og pedellen som formand)
- Uddannelsesudvalg, hvis opgave er at udstikke en politik for kompetenceudvikling og faglig opgradering hos alle medarbejderne (medlemmer: Paarnannguaq Kristiansen, Mikkel Myrup og Ane Marie B. Pedersen som formand)
- Indsamlingsudvalg, hvis opgave er at udstikke retningslinier for antikvarisk indsamlingspolitik og implementering af aktiv indsamling og evt. køb af genstande (medlemmer: Niels Frandsen, Aviâja R. Jakobsen, Paarnannguaq Kristiansen, Annette Adomat (indtil juli) og Hans Lange som formand)
- Udstillingsudvalg, hvis opgave er planlægning af en langsigtet strategi for udstillingsvirksomhed og sørge for deres gennemførelse (medlemmer: Ane Marie B. Pedersen, Frederik Larsen, Annette Adomat (indtil juli), Hans Lange, Mikkel Myrup, Georg Nyegaard og Aviâja R. Jakobsen som formand)
- Magasinudvalget, hvis opgave er at sikre magasinernes tilstand og udnyttelse (medlemmer: Frederik Larsen, Aviâja R. Jakobsen, souschefen og Annette Adomat (indtil juli) som formand)
- Kioskudvalget, hvis opgave er at udvælge, hvilke varer der skal sælges i kiosken, samt analysere mulighederne for driften af en café i tilknytning til kioskvirksomheden (medlemmer: NN-kustode, Hans Lange, Ole Christiansen, Georg Nyegaard og kontorlederen som formand)
- Sikkerheds- og samarbejdsudvalget består af Ole Christiansen, souschefen og direktøren som formand.

Økonomi og budget

FL for 2006 var på DKK 9.126.000. Lønudgifter udgjorde 67 % af budgettet. Hovedparten af resten gik til faste driftudgifter. Slutregnskab:

Oversigt 1: Bevillingernes fordeling i løn og drift, 1999-2006

REGNSKAB (i 1.000 DKK)					
År	Bevilling	Løn	Drift	Lønandel i %	Eksterne midler
1999	7.514	4.989	3.037	64	
2000	7.580	5.094	3.124	64	
2001	7.556	4.814	3.570	60	
2002	7.802	4.642	3.572	59	
2003	8.073	5.146	3.550	63	
2004	8.837	5.671	3.921	64	
2005	8.991	5.335	3.429	58	1.964
2006	9.126	6.132	3.063	67	2.487

Kiosk

Museumskioskens varesortiment er blevet revurderet og fornyet, så det bliver mere fagligt og kultur-orienteret. Udvalget af faglitteratur om kultur- og naturhistoriske emner er udvidet betydeligt, og der er påbegyndt en produktion af museums kopier og af postkort med motiver fra Nuuks gamle bydel. Arbejdet med at give museumsbutikken en ny profil fortsætter i 2007. Nøgleringe, pins, musemåtter, T-shirts og lignende glider ud og erstattes af produkter af højere kvalitet og med mere autenticitet. Arbejdet forestås af Georg Nyegaard.

Besøgstal

I 2006 havde NKA ca. 12.000 besøgende og det er et markant fald i forhold til årene før. I 2005 besluttede NKA at indføre entré for voksne over 15 år på 30 kr. i hverdage i juni-september, primært i krydstogtskibshøjsæsonen, dog sådan at der ikke tages entré om søndagen. Besøgstillene er anslået pga. uregelmæssigheder i registrering af besøgende. Udover det anførte tal for 2006 var der ca. 16 hold skoleklasser fra Nuuk, Maniitsoq, Sisimiut & Qeqertarsuaq, samt flere hold fra fritidshjemmene og børnehaverne i Nuuk på besøg udenfor normal åbningstid, ialt ca. 300 elever, 20 lærere og x-antal børnehavnebørn.

Oversigt 2: Besøgende i Grønlands Nationalmuseum & Arkiv, 1995-2006

	1995	1996	1997	1998 1)	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006 1)
I alt	15947	16681	14555	18000	17815	17687	15970	16010	16665	20302	21666	11575
Børn	4430	4428	3106	3000	3980	...	4395	4401	4195	3835	3894	2790
Voksne	11517	12253	11449	15000	13435	...	11665	11609	12470	16467	17772	8785

1) anslået tal

Eksterne midler 2006

• en bevilling på 200.000 kr. fra 2004 fra <i>Fonden for bevaring af gamle bygninger i Grønland</i> blev taget i brug i efteråret. Direktoratet for Bolig og Infrastruktur udlånte Vagner Kramer fra Tegningsarkivet til at besigtige fredede bygninger.	
• til udgravningen af nordbogården ved Qorlortorsuup tasersua	
○ Nunafonden	500.000 kr.
○ Windstedts Mindelegat	300.000 kr.
○ De grønlandske kommuners Arkæologiske Fond	15.000 kr.
○ Aage og Johanne Louis-Hansens Fond	50.000 kr.
○ City University of New York og	
○ National Science Foundation	31.000 kr.
• til nordboudgravninger i Qassiarsuk	
○ City University of New York	
○ og National Science Foundation	30.000 kr.
• Nukissiorfiit betalte rekognoscering ved mulige vandkraftværker	
○ Iterla, Paamiut	92.658 kr.
○ Tasersuaq, Sisimiut	170.485 kr.
• SRK betalte rekognoscering ved planlagt mineraludvinding	
○ Malmbjerget/Jameson Land	35.821 kr.
• konservering af billeder og anden kunst blev gennemført som regningsarbejder for	
○ Utoqqaat Illuat/Alderdomshjemmet, Nuuk	27.688 kr.
○ Nuuk Kunstmuseum v. Svend Junge	165.200 kr.
• bevilling fra IT-Rådet/Direktoratet for Erhverv til at lægge Fredningsarkivet på Internettet	200.000 kr.
• bevilling fra KIIIP, til pilotprojekt om registrering af Fredede Bygninger	100.000 kr.
• IPAM, finansiering af Hans Lange's studiebesøg i USA, ca.	30.000 kr.
• Til den internationale konference om repatriering af kulturarv	
○ Tips & Lotto	80.000 kr.
○ Forskningsenheden	30.400 kr.
○ Center for kultur og udvikling, Danmark	48.000 kr.
○ Nordisk Kulturfond	35.000 kr.
• Til den 5. Vestnordisk fælleshistorie-konference i København	
○ Nordisk Kulturfond	200.000 kr.
• Til deltagelse i Nordiske arkivdage, Uppsala	
○ KIIIPs forskningsenheden	15.000 kr.
• Windstedts mindelegat til indkøb af malerier	331.200 kr.
I alt	2.487.452 kr.

Eksterne midler til anvendelse i 2007

Farumgaard-Fonden gav i december 2006 tilsagn om økonomisk støtte på kr. 280.000 til frikøb af G. Nyegaard til 7 måneders forskning fra 1. maj 2007. Undersøgelsen af et stort arkæologisk dyreknogelegfund fra Qaqortoq Museums udgravning af en mose på nordbo-lokaliteten Ø34 i Qorlortup Itinnera, Narsaq Kommune, afsluttes, og resultaterne sam-menskrives til publikation.

Administrative sager

Claus Andreasen forestod i foråret alle budget- og kontraktforhandlinger med eksterne partnere til sommerens feltarbejder. I efteråret blev der arbejdet meget sammen med KIIIP om at formulere udkast til fredningslov, som blev færdig 1. november, hvorefter det er sendt i høring.

Udlån

Enkelte palæoeskimoiske fund som f.eks. Eigil Knuth's Nuulliit-materiale er udlånt til Center for Grønlandsforskning, SILA, på Nationalmuseet, København.

Ophavsret

NKA modtog responsum fra advokatfirmaet Hey/Paulsen om problemstillingerne ved ophavsret til værker i museets besiddelse (kunst, fotos) i forbindelse med f.eks. frem-visning på Internettet, postkort etc.

Tjenesterejser og feltarbejde

[Hans Lange, Claus Andreasen og Daniel Thorleifsen mødtes med Landstingets uddan-nelses- og forskningsudvalg og sejlede sammen med udvalget på ekskursion i udvalgte steder i Nuuk-fjorden søndag den 15. oktober.

Claus Andreasen

- København, Århus, Odde d. 3. - 10.2. og d. 19. - 20.2.
- Nordgrønland; arkæologisk feltarbejde d. 5.7. - 12.8.
- Maniitsoq; Museumsnavn, d. 18. - 21.9.
- København; Vestnordens Historie d. 25.9.- 03.10.
- København; Thule-konference d. 19. - 31.10.
- Amsterdam, IPY-møde (NORCLIM) d. 21.- 29.11.

Paarnannguaq Kristiansen

- København; registreringskursus d. 16. - 19.1.

Hans Lange

- Bowdoin, USA: The Peary MacMillan Arctic Museum, 21.04 –24.05
- Inglefield Land, arkæologisk feltarbejde d. 22.6 – 12.8.
- Toronto, Canada, konference d. 24.5.-31.5.

Fuuja Larsen

- Paris; kurer på hjemtransport af udstillingsgenstande, januar
- Qorlortorsuup tasersua; arkæologisk udgravning d. 24.4.-8.6.
- Iterla, Paamiut; arkæologisk survey d. 10.7.-19.7.
- Tasersuaq, Sisimiut; arkæologisk survey d. 7.8.-18.8.

Allan Lyng

- Qorlortorsuup tasersua; arkæologisk udgravning d. 24.4.-8.6.
- Tasersuaq, Sisimiut; arkæologisk survey d. 7.8.-18.8.

Mikkel Myrup

- Ilerla, Paamiut; arkæologisk survey d. 10.7.-19.7.
- Kristiansund, Norge; medarrangør og deltager i seminar/kursus for nordiske kulturmiljøarbejdere d. 19.-25. september
- København; deltog i konferencen *The Thule Culture – new Perspectives in Inuit Prehistory*, d.24.-31.10.

Georg Nygaard

- Tasersuaq, Sisimiut, deltog i arkæologisk udgravning d. 7.- 18.8.
- Narsarsuaq; bestyrelsesmøde i *Gardar Foundation* i Narsarsuaq d. 22. – 25.8.
- Sydgrønland; styregruppemøde i *Projekt Verdensarv*.

Museumsnævnet

NKA stiller sekretariat til rådighed for Museumsnævnet. Hans Lange er sekretær og deltager under møderne. NKA finansierer også Nævnets virksomhed.

- Museumsnævnet afholdt ét møde i Maniitsoq d. 18.-21. september, hvor souschef Claus Andreasen deltog som suppleant for direktør Daniel Thorleifsen.

Medlemskaber af eksterne råd, nævn, udvalg, fonde, kommissioner etc.

Claus Andreasen

- De grønlandske Kommuners Arkæologiske Fond
- Fonden til Bevaring af Gamle Bygninger i Grønland
- Dansk Peary Land Fond
- Den grønlandske Polarårskomite
- Styringsgrupper for flere IPY-forskningsinitiativer
- Redaktionsmedlem, Vestnordens fælleshistorie, VNH
- Ilisimatusarfik's Universitetsråd
- Arbejdsgruppen vedr. "klassifikation" af europæiske bygninger/anlæg i Nationalparken. Nedsat af Direktoratet for Miljø og Natur.
- Redaktionskomiteen for "Journal of the North Atlantic"

Hans Lange

- Ole M. Windstedts Mindelegat for Grønlands Landsmuseum

Mikkel Myrup

- Hjemmestyrets Natur - og kulturvejlederudvalg (udvalget har beskrevet ASI-ordningen, en grønlandsk pendant til den danske naturvejlederordning)
- en nordisk arbejdsgruppe, som arbejder med fælles nordisk kompetenceudvikling på kulturmiljøområdet (netværksopbygning, erfaringsudveksling, kompetencehævning og faglig udvikling)
- SIKU-projektet, der ønsker at kortlægge bl.a. fangeres opfattelse af et klima under forandring. Projektet er foranlediget af et ICC-initiativ.
- Fonden til Bevarelse af Gamle Bygninger i Grønland

Georg Nyegaard

- Medlem af bestyrelsen for *Gardar Foundation*.
- Tilforordnet styregruppen for Projekt Verdensarv i Sydgrønland; nedsat af KIIIP.

Aviâja Rosing Jakobsen

- bestyrelsesmedlem i Kulturfonden Danmark – Grønland

Daniel Thorleifsen

- Formand for styregruppen af VNH: forskernetværket om dokumentation, historieskrivning og formidling af de vestnordiske landes fælleshistorie, 2001-
- Formand for bestyrelsen for Pinngortitaleriffik, Naturinstituttet, pr. 1. juni 2001 for en 3-årig periode. Genudpeget (af Landsstyret) juni 2004 for endnu en 3-årig periode. Fratræder 31. januar.
- Medlem af KVUG, Kommissionen for videnskabelige undersøgelser i Grønland, pr. januar 2000 for en 4-årig periode. Genudpeget indtil 2007, nu som næstformand
- Medlem af Steering Committee (forretningsudvalget) i North Atlantic Fisheries History Association, NAFHA
- Medlem af Science Advisory Council, European Polar Consortium, Brussels, Belgium, 2005-
- Medlem af Qilakitsoq-fondet siden april 2002, først udpeget af Landsstyremedlemmet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke for en 4-årig periode, pr. 1. april 2005 i kraft af embedet som direktør for NKA
- Observatør, bestyrelsen for Center for Nordatlantiske Studier, Aarhus Universitet
- Medlem af Grønlands Miljøfond
- Medlem af censorkorpset ved Ilisimatusarfik.
- Medlem af censorkorps ved Københavns Universitet

II. Uddannelse, kurser og kompetenceudvikling

Kurser

Paarnannguaq Kristiansen har været på udvidet registreringskursus på Museumshøjskolen i Sorø d. 16.-19. januar. Er endvidere med henblik på forbedring af sprogkundskaber startet på et 1-årigt kursus i engelsk ved Midtgrønlands gymnasiale Skole.

Georg Nyegaard deltog i seminar i Nuuk d. 1. og 3. april om turismeudvikling i Nuuk arrangeret af Nuup kommunea.

Daniel Thorleifsen deltog i Nordisk museumslederuddannelse, modul 1, uge 44 i Korsør.

III. Bygninger

Vedligehold, ombygninger og udskiftninger af tekniske installationer m.m.

Udstillingslokaler

I 2006 blev biograften revet ned og væggene malet. Gulvet blev også behandlet og poleret.

Udvendigt vedligehold

I 2006 blev B-70 (garagen) malet udvendigt inkl. soklen. Bødkerværkstedet blev sandblæst og malet udvendigt. Soklen og vinduerne på B-43, Tømrerværkstedet og det Røde Pakhus blev malet.

Fotoafdeling

Det nye åbne kontorareal ved det gamle fotoatelier er malet.

B-70 Garage (Gule Hus)

Der er installeret el-lys indendørs.

Kontorarealer

Hele kontorareal-området plus biblioteket, samt trappeopgangen har fået linoleumsgulv. Kaffestuen og en enkelt kontor blev malet.

Værksted og B-43

Mellem B-43 og Værkstedet er der installeret EDB-kabel. Endvidere er der installeret en antenne for trådløs kommunikation mellem B-43 og Hovedbygningen.

IV. Biblioteket

NKA's bibliotek rummer med udgangen af 2006 ca. 2.852 titler og ca. 50 tidsskrifter, newsletters, bulletins, årsskrifter og lignende. Bøger tastes løbende ind i NKA's egen interne database. Der er indkøbt ca. 125 nye bøger i 2006.

Biblioteket blev i foråret ordnet af bibliotekar Linda Pallesen og i efteråret blev afløst af bibliotekar Søren Christensen.

V. Faste udstillinger

Permanent udstilling

Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu har følgende faste udstillinger:

- Møder sætter spor
- Utimut, Tilbageførsler – Return
- Geologi
- Menneske og Dyr
- Qilakitsoq mumieudstilling
- Bødkerværksted

Udstillingen Menneske og Dyr åbnede den 2. februar 2006 og erstattede Dragtuddstillingen. En lille del af Møder sætter spor er blevet fjernet, i stedet hænger billedgaver sponsoret af Grønlands Arbejdsgiverforening, Kalaallit Forsikring, NUREPA ApS og Comby A/S. Udstillingerne er fordelt over alle museets bygninger.

Til udstillingen Menneske og Dyr er der udarbejdet et lille katalog over kvindens festdragt i Grønland, der udleveres gratis til museets publikum.

Planlægning af nyopsætning af de permanente udstillinger

Alle inspektører og museumsteknikeren har medvirket i brainstorm og diskussioner om den nye udstilling.

Arkitekt **Naja Rosing-Asvid** fungerer som ekstern konsulent i forbindelse med planerne for den kommende ombygning og udstilling.

VI. Særudstillinger

I 2006 havde NKA 6 særudstillinger arrangeret af lokale og udenlandske kunstnere, samt NKA's personale. Særudstillingen Aboriginal Kunst koordineret af Ilulissat museum blev aflyst på grund af forsinkelse i vandreplanen.

Grønlandsk kunsthåndværk

I perioden fra 1. januar 2006 til 13. februar udstilledes *Grønlandsk Kunsthåndværk*, der bestod af figurer af tand, rensdyrgevir, fedtsten og andet materiale udført af grønlandske kunsthåndværkere fra perioden ca. 1900 til i dag. Udstillingen var arrangeret af NKA.

UP-ROOTED

Fra perioden 3. marts og til 9. april udstilledes *UP-ROOTED* med værker af kunstneren Jens Thordal-Christensen bosiddende i Danmark. Udstillingen bestod af dybtryk og træsnit, oliemalerier og en installation med tørrede solsikker, der hang ned fra loftet. Det var en salgsudstilling.

Rethinking Nordic Colonialism

I perioden 21. april og frem til 16. maj 2006 udstilledes *Rethinking Nordic Colonialism* arrangeret af Tone Olaf Nielsen og Frederikke Hansen i samarbejde med NKA's personale. Udstillingen var en del af fem akter i fem nordiske lande: Island, Grønland, Færøerne, Finske Samer og Danmark/Finland/Norge/Sverige.

Følgende kunstnere deltog i udstillingen:

- Center for Land Use Interpretation (USA)
- Katrine R. Dirckinck-Holmfeld (Danmark)
- Tamar Guimaraes (Brasilien/Danmark)
- Marja Helander (Finland)
- Moshekwa Langa (Sydafrika/Holland)

Udstillingen bestod af fotos, lysbilleder, film og tekster.

Tingerlaaq – Fledged

Fra 26. maj til 10. september udstilledes *Tingerlaaq – Fledged*, en kunstudstilling af Maria Panínguak Kjørulff, Nuuk. Udstillingen bestod af oliemalerier i store formater. Denne salgsudstilling var arrangeret af kunstneren og NKA.

Kiinnat – Portrætter

Fra den 22. september og frem til 29. oktober 2006 udstilledes *Kiinnat – Portrætter*, en udstilling af forskellige mere eller mindre kendte portrætter. Værkerne er malet af forskellige kendte grønlandske personligheder, kendte og ukendte danske kunstnere. Portrætterne er malet fra omkring 1900 og frem til i dag. Udstillingen var arrangeret af NKA.

Fotos fra Qaqortoq, Aasiaat og Tasiilaq af Jette Bang

I perioden 13. november og til marts 2007 udstilles Fotos fra Qaqortoq, Aasiaat og Tasiilaq af Jette Bang. Udstillingen er arrangeret af NKA i samarbejde med enkelte lokalmuseer.

Vandreudstillinger

Vandreudstillingen Anden Verdenskrig og Grønland, der startede i slutningen af 2005 er nået til Qeqertarsuaq, efter at have været udstillet i: Sisimiut, Qaqortoq, Nanortalik, Maniitsoq, Aasiaat, Qasigianniguit og Ilulissat. Vandreudstillingen slutter i maj 2007.

Rundvisninger

De ansatte har foretaget en række rundvisninger.

Gennem hele året har der været rundvisninger for skoleklasser fra det meste af Grønland og nogle enkelte fra Danmark. Nogle har haft bestemte temaer og emner, de gerne ville rundvises i, andre har ønsket en generel rundvisning til alle udstillinger.

Studerende fra forskellige uddannelsesinstitutioner har haft forespørgsler om etnografi og etnologi, der ikke er i vores udstillinger men i vores magasiner.

VII. Arkivet

Besøg

I 2006 var der 346 studiebesøg på arkivet. De fleste var slægtsforskere, men studerende fra Ilisimatusarfik og forskere fra Danmark har også benyttet arkivet. Flere skoler har haft klasser på besøg på læsesalen, hvor eleverne har prøvet at finde deres egne forfædre.

Forespørgsler

Der har været en del henvendelser og forespørgsler, bl.a. i forbindelse med bygninger og bygdejubilæer.

Magasiner og tilgang

Der har været en tilgang på 35 hyldemeter således, at arkivet nu har i alt 2711 meter arkivalier på hylder i magasinerne. Dertil kommer en tilgang af arkivalier, der ikke har kunnet placeres på hylder og som derfor ikke er medregnet i ovenstående.

Indsamling

Der er modtaget en række større afleveringer, hvilket nu betyder, at det nye arkivmagasin stort set er fyldt op. Som følge af den store mangel på magasinplads, har arkivet kun i begrænset omfang søgt at indsamle private arkiver.

Blandt de modtagne arkiver kan først og fremmest nævnes en aflevering fra Rigsarkivet i København af arkivalier fra KGH i Sisimiut. De 23 meter arkivalier omfatter perioden ca 1918-51 og indeholder korrespondance, regnskab med mere. Desuden er der modtaget en stor aflevering fra INI, Sisimiut samt afleveringer fra sygehuset i Paamiut, Skatteministeriet og Arbejdstilsynet.

Tilsyn

Ole Christiansen aflagde tilsynsbesøg hos offentlige institutioner i byerne Qasigiannuit og Upernavik.

Digitalisering

I efteråret 2006 har NKA indledt et samarbejde med Qanik Studio v. Leif Immanuelson om digitalisering af en del af arkivets bånd med trommesange og andre gamle lydoptagelser.

Udvekslinger og samarbejde

Det fælles vestnordiske udgivelsesprojekt ”Nordatlanten og troperne”, et samarbejde mellem arkivarer i Færøerne, Grønland og Island, holdt et afsluttende møde i august 2006. Bogen bliver udgivet i 2007.

De statslige myndigheders arkiver

De statslige myndigheder i Grønland som f. eks. politiet og Rigsombudet, skal aflevere deres arkivalier til Rigsarkivet i Danmark. NKA har i flere år forsøgt at få en ordning, så arkivalierne bliver i Grønland og afleveres til NKA. I denne forbindelse havde Daniel Thorleifsen og Niels Frandsen i 2005 et møde med rigsarkivar Johan Peter Noack og arkivar Poul Olsen, hvor det blev aftalt, at Rigsarkivet tager kontakt til de relevante danske myndigheder med henblik på at få lavet en sådan aftale. Forhandlingerne er endnu ikke afsluttet.

Undervisning

Niels Frandsen i Arkivkundskab ved Institut for Kultur- og samfundshistorie, Ilisimatusarfik

Forskning

Projekter

- Ole Christiansen: Projekt om bygningshistorie
- Ole Christiansen: Missionshistorie
- Niels Frandsen: Læsefærdighed og bøger i Nordgrønland 1790-1850
- Niels Frandsen: Nordatlanten og troperne
- Ane Marie B. Pedersen: Nordatlanten og troperne.

Konferencedeltagelse

Niels Frandsen og Ane Marie B. Pedersen deltog i august på de Nordiske Arkivdage i Uppsala, Sverige.

Formidling

- Niels Frandsen og Ane Marie B. Pedersen: Kolonibestyrer arkiver fra Holsteinsborg. Interview vedr.: KGH arkiver fra Rigsarkivet. Juli 2006. *KNR*.

Publikationer

- Ole Christiansen: Gamle Godthåb. En bygningshistorisk guide. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv 2006
- Niels Frandsen: Selvforsyning og markedsøkonomi i nyere tid. I *De vestnordiske Landes fælles historie II. Inussuk* 2006
- Niels Frandsen: B-10, Qeqertarsuaq, I: *Tidsskriftet Grønland* 3-4, 2006
- Niels Frandsen: Martha – en splittet person? I *Personalhistorisk Tidsskrift* 2006:2.
- Ane Marie B. Pedersen: Alluttormiut tamarmik oqaasii. (Alluttormiut beboernes brev til den Nordgrønlandske inspektør i 1828). *Atuagassiaq, Kalaaleq, nr. 11, 2006*
- Ullorissat ikumasut igalaani/Lysende stjerner i vinduerne. *Sermitsiaq nr.50, 2006*.

VIII. Dokumentation og Bevaring

Genstandsregistrering

Paarnannnguaq Kristiansen bruger megen tid på REGON (Registrering online) og det tilhørende KATERSAT. Programindholdet er skrevet på dansk, men målet er, at registreringerne skrives på grønlandsk og dansk. REGON vil med tiden give offentligheden online adgang til museets samlinger på konceptets offentlige del KATERSAT. Programmet ligger hos Kulturarvsstyrelsen (KUAS) i København, der yder konsulentbistand.

Registrator foretager genstandsfotoograferingen og besvarer eksterne fotoforespørgsler. Registrator har kommunikeret meget med KONKAT i Århus om digital konvertering af Blå Kort registreringer til Regon (NKA har for tiden ca. 10.000 Blå Kort). Sagen er endnu ikke afsluttet.

Registrator er sammen med den eksterne IT-konsulent i gang med et forberedende arbejde med det sigte at digitalisere udvalgte dele af NKA's fotosamling.

I efteråret fortsatte overassistent Mina Lund med at skanne John Møllers billeder ind i REGON (fotosamlingen består af ca. 3.200 billeder).

Museumstekniker

Registrering

Den arkæologiske registrering i Regon er dårligt kommet i gang p.gr.a. andre opgaver. Teknikeren fremfinder og returnerer hovedparten af alle arkæologiske objekter, som skal tages ud til udstilling, registrering, udlån, studier, fotoografering etc.

Sortering og katalogisering af fund fra Qorlortorsuaq blev påbegyndt i oktober.

Magasin

Der er hverken foretaget forbedringer af disse eller en nødvendig oprydning, omrokering og sortering af genstandsmaterialet efter ensartede kriterier. Dette bør forberedes, men vil først ske, når arkivdelen er flyttet ud til Ilimmarfik, så museet får bedre pladsforhold.

Udstilling

Planlægning og opstilling af udstillinger har taget en stor del af tiden.

Kurervirksomhed

Kurer på hjemtransporten af genstande udlånt til Paris.

Feltarbejde

Museumsteknikeren deltog i

- Qorlortorsuaq projektet / nødudgravning i perioden d. 27.04.-08.06
- besigtigelse af Ilerlaa, Paamiut i perioden d. 10.07.-19.07
- besigtigelse af Tasersuaq, Sisimiut i perioden d. 07.08-18.08

Museumsteknikeren havde ansvaret for feltudstyret og fundene fra Qorlortorsuaq, herunder forsendelse af knogler og jordprøver til USA og Skotland.

Personaleforeningen "TUNIT"

Teknikeren er formand for museets personaleforening, som tager en del tid.

Konserveringsafdelingen

Konserveringstekniker Annette Adomat flyttede til Danmark til ny stilling pr. 1.8. Stillingen har siden været ubesat. Store dele af arbejdet i foråret var derfor oprydning, klargøring og introduktion til museumsteknikeren af de løbende klimamålinger.

Udlån og returneringer

- Musée de l' Homme, Paris; marts 2005 – 5. januar 2006. Alle udlånte 50 objekter var i god stand.
- KNK 1611, et maleri af Steffen Høegh er returneret til ejeren: Fyens Stiftsmuseum

Deponering

Ingen deponeringer i 2006.

Fotodokumentation og formidling

- løbende fotodokumentation af behandlede genstande og andre fotoopgaver i huset
- organisering, montering, restaurering, retoucharbejde til udstillingen "Mennesker og Dyr".

Magasinarbejde

Der er løbende foretaget klimamålinger i alle magasiner fra NKA med datalogger og manuel aflæsning.

Fortsat ompakning af genstande, afdækning af reoler og rengøring i Magasin 2, Betonpakhuis og planlægning vedrørende omstrukturering af Sorte Pakhus.

Konsulentarbejde

Der er foretaget enkelte konsulent- og konserveringsarbejder for private personer. Der er afgivet overslag til Nuup kommune om konservering af vægmalerierne i Niels Lynges Hus.

Efter konserveringsteknikerens afgang i august måned ansatte NKA to malerikonserveratorer (Ane Bach Treppendahl og Anne Brøndum Jensen) til løsning af eksterne opgaver: én for Alderdomshjemmet i Nuuk og én større opgave for Nuuk Kunstmuseum.

IX. Forhistorie og Fredning

Antikvariske opgaver

De lovbundne i opgaver i henhold til fredningslovens bestemmelser omfatter kulturhistorisk vurdering af alle aktiviteter og arealansøgninger i hele Grønland, der indebærer risiko for indgreb i fredede fortidsminder.

Grønlands Fortidsmindearkiv (GFA)

GFA administreres af Mikkel Myrup. Det må fortsat konstateres, at GFA ikke er opdateret. Mange informationer om lokaliteter ligger stadig i dagbøger og rejserapporter. Indtastningen er tung og langsommelig; stud.mag. Mariane Hardenberg har varetaget en god del af registreringen.

Antallet af lokaliteter med registrerede kulturminder er 4.818, dvs. en stigning fra sidste år på 238 lokaliteter.

GFA har været i stadig kontakt med andre GIS (*Geografisk Informations System*)-aktører, hovedsagligt ASIAQ, GIS-Greenland samt til dels Direktoratet for Miljø & Natur mhp. udveksling af data til brug i udviklingen af nye GIS-applikationer.

NKA fik i efteråret 200.000,- kr. fra IT-rådet til at lægge GFA ud på Internettet i en ”publikumsvenlig” version i løbet af 2007. Arbejdet startede i december hvor NKA underskrev kontrakt med NIRAS A/S om at stå for udviklingsarbejdet. Målet er en summarisk version på grønlandsk, dansk og engelsk.

Arealansøgninger

Vurderingen af arealansøgninger ved opførelse af fritidshuse og fangsthytter baseres desværre ofte på formodninger baseret på en generel viden om et områdes forhistorie.

De mest problematiske arealansøgninger er knyttet til fåreholderområderne, hvor NKAs viden slet ikke er detaljeret nok. I disse tilfælde afgives en anbefaling om, hvorvidt en arealanvendelse kan være i orden eller ej, men NKA har ikke de nødvendige ressourcer til at være på stedet og indgå i dialog med fåreholderne. Det rummer et stort potentiale for brud på fredningsloven. Det er derfor et stort ønske at foretage en omhyggelig kortlægning af markområderne sammen med alle parter i fåreholderhvervet. Dette er der lagt op til i udkast til ny Fredningslov.

Arealansøgningerne, i alt 45, fordeler sig på hele landet:

Nationalpark	2	Maniitsoq	3	Ilulissat	22
Nanortalik	1	Sisimiut	1	Upernavik	2
Qaqortoq	5	Aasiaat	1	Uummannaq	1
Narsaq	3	Qeqertarsuaq	1		
Paamiut	1	Qasigiannnguit	2		

Vandkraft-, råstof- og miljøsager

Der blev foretaget besigtigelser i fem områder: Iterla, Tasersuaq, Jameson Land, Dundas, Ameralla, se nedenfor.

Verdensarvs-område

KIIP nedsatte i 2006 en styregruppe for "Projekt Verdensarv i Sydgrønland". NKA er repræsenteret i denne som tilforordnet medlem (GN) og har leveret en *story line* til projektet med titlen: "Kujataa - Ukiuni tuusintilinni Issittumi naasorissaasoqarneq / *Kujataa* – bondekultur i Arktis i 1000 år". Nyegaard viste styregruppens medlemmer rundt på ruinpladserne i Qassiarsuk, Igaliku og Qaqortukuloq i forbindelse med et styregruppemøde i Sydgrønland fra d. 15. – 20. september. Der har i 2006 været afholdt to styregruppemøder.

Ruinpleje

Det indgår ikke som en del af NKA's forpligtigelser i henhold til fredningsloven, men i forslag til ny Fredningslov er det medtaget som en opgave.

NKA's arkæologiske undersøgelser, besigtigelser, udgravning

Der blev godkendt 7 udgravningsprojekter, hvoraf 3 (mærket med *) fortsatte tidligere arbejder.

- 1) Martin Appelt / Mikkell Myrup (Nuuk kommune)*
- 2) Claus Andreassen (Nordgrønlands kyst)
- 3) Ragnar Edvardson / Claus Andreassen (Qorlortorsuup tasersuaq)
- 4) Ragnar Edvardson / Th. H. McGovern, City University of New York (Qassiarsuk / "Brattahlid")*
- 5) Hans Lange / John Erwin (Inglefield Land)*
- 6) Mikkell Myrup (Iterla, Paamiut commune)
- 7) Georg Nygaard (Tasersuaq, Sisimiut kommune)

Råstoffer, miljø og vandkraft

Jameson Land: Råstoffirmaet SRK ansatte NKA til at gennemgå strækningen fra Mes-terersvig til Gurreholm på Jameson Land for fortidsminder. Arbejdet blev udført af lektor Erik Brinch-Petersen, KU, der ikke fandt nye forhistoriske lokaliteter udover de kendte. Arbejdet fortsætter muligvis i 2007.

Iterla, Paamiut: Nukissiorfiit betalte NKA for besigtigelse af området ved vandkraft-stationen og nærmeste opland i fjorden Qassi, der foregik i perioden 10.07.-19.07. Del-tagere: museumstekniker Fuuja Larsen og museumsinspektør Mikkell Myrup. Der var ingen antikvariske problemer for at anlægge vandkraftanlægget. Museumsleder Peter

Lorentzen, Paamiut Museum deltog i undersøgelsen. Arbejdet fortsættes langs tracéen i 2007.

Tasersuaq, Sisimiut: Nukissiorfiit betalte NKA for besigtigelse af området ved vandkraftstationen og nærmeste opland der foregik fra d. 7. – 18. august. Den kommende vandkraftstation skal ligge ved Kangerluarsuq Ungalleq og i besigtigelsen indgik området ved vandindtaget ved Tasersuaq. Samtlige undersøgte anlæg var af nyere dato, og de pågældende områder er frigivet til de forestående anlægsarbejder. Fra NKA deltog museumsinspektør Georg Nyegaard (udgravningsleder), museumstekniker Fuuja Larsen og museumshåndværker Allan Lyng. Museumsleder Anne Mette Olsvig, Sisimiut Museum, deltog i arbejdet. Arbejdet fortsættes langs tracéen i 2007.

Qorlortorsuaq projektet/nødudgravning: Ekstern finansiering sikrede at NKA i perioden d. 27.04.-08.06 foretog en nødudgravning af nordbogården Ø74, der i juni blev oversvømmet ved opdæmningen af Qorlortorsuup tasersua. Udgravningen blev ledet af Ragnar Edvardsson, Island. Derudover deltog fra Danmark: Mogens Hoegsbjerg Skaaning, Paul Baltzer, Niels Algreen Møller, Christian Kock Madsen. Fra Grønland: Fuuja Larsen, Allan Lyng, Mariane Hardenberg, Magdaline Isaksen (kok). Fra Færøerne: Mass Hoydal, Helgi Michelsen. Fra USA: Anthony Mustchin, Dan McGovern og Konrad Smiarowski. Udgravningen blev indledt i sne og frost af en task force. Ugen efter ankom resten af holdet, hvorefter gik meget hurtigt. Vandet steg meget hurtigere end forventet, og holdet blev evakueret d. 25. maj til Qassiarsuk, hvor det ordnede udstyr etc. og hjalp med opstarten på udgravningen dér indtil d. 8. juni.

Gården var ikke nær så rig på fund og knogler som forventet. Der blev konstateret tre faser i gården, hvor den ældste var en vikingetidsbygning med buede langvægge. Blandt fundene vakte en Sen Dorset pilespids af et killiaq-lignende materiale fra Thule særlig opsig.

Dundas: De amerikanske arkæologer, Genny LeMoine og John Erwin, foretog en kort besigtigelse af området mellem Thule-fjeldet og den forhistoriske boplads, hvor der skal foretages miljø-oprydning. Der var ingen antikvariske problemer for at fortsætte arbejdet.

Forskning

Udgravning på Iita på Foulke Fjord. I forbindelse med det igangværende arkæologiske projekt i Inglefield Land, (Inglefield Land Archaeological Projekt, 2004, 2005) med registrering og dokumentation af kultur-historiske fortidsminder, blev der udgravet 2 historiske vinterhuse og foretaget kortere rekognoscering nord for Iita.

Bopladsen Iita er et gammelt bosted og kendt som overvintringslejr for ældre ekspeditioner. Robert Peary boede dér under forberedelse til nordpolsrejserne, Donald MacMillan med The Crocker Land ekspeditionen i 1914-17, den kendte polareskimo Minik og mange andre Avanersuarmiut har også boet på gamle Iita. Stedet blev forladt i 1924.

Hele bopladsen blev opmålt med totalstation, og der blev registreret ca. 200 fortidsminder, hovedsageligt fra nyere tid. Andre fortidsminder omfatter teltringe, vinterhuse, grave, rævefælder og ildsteder.

Det arkæologiske genstandsmateriale bearbejdes på Peary MacMillan Arctic Museum, Maine, og de zoologiske materialer på University of California, Davis, Californien. Udgravningen blev finansieret af: National Science Foundation (NSF), VECO Polar Resources stod for den logistiske platform og National Geographic støttede projektet.

I forbindelse med udgravningen i Iita blev der foretaget rekognoscering langs nordlige Foulke Fjord fra gamle Iita til den nordlige del af Sunrise Pynt. Herunder blev der bl.a. fundet et Sen Dorset langhus på 41.5 meter, som hermed er det største megalitanlæg / langhus i Grønland. Der findes i forvejen 3 andre langhuse mellem Hatherton Bugt og gamle Iita i Foulke Fjord.

Nordgrønland: Claus Andreasen deltog d. 5.7.- 12.8. i det tværfaglige LONGTERM projekt ledet af lektor Svend Funder, Geologisk Museum, Københavns Universitet. Feltarbejdet foregik langs Nordgrønlands kyster. Målet var at finde forhistorisk beboelse og herunder sammen med professor Eske Willerslev, KU, at udtage materiale til aDNA-undersøgelse, primært human aDNA. Der blev anlagt 3 lejre i Peary Land: Constable Fjord, Bliss Bugt og Frihedsrådets Elv. Der blev ikke fundet spor efter forhistorisk bosættelse på nogen af lokaliteterne. Sidste lejr blev lagt på Holm Land, hvorfra vi kunne nå Independence II pladsen Mågefjeldet. Her blev et anlæg udgravet og prøver til aDNA hjemtaget. Der blev desuden indsamlet materiale fra Thule-bopladserne Eskimonæs, Eigil Knuth Site og Vinterhuset.

Qassarsuk: Hunter College, City University of New York, foretog mindre nordbo udgravninger i Qassarsuk med et multinationalt udgravningsteam.

Nuuk: Mikkelt Myrup og stud. mag. Marianne Hardenberg deltog i Martin Appelt's (SILA) projekt med kortlægning af fedtstensforekomster i Nuuk kommune. Projektet SOAP (Steatite Objects Analysis Project) er et flerårigt forskningsprojekt forankret i SILA. Mikkelt Myrup deltog som co-projektleder i SOAP (*Steatite Object Analysis Project*). Projektet tager udgangspunkt i Nuup Kangerlua's rige fedtstensforekomster og har som mål at undersøge forholdet mellem de historisk kendte typer af handel og udveksling og sporene, som disse sætter sig i bopladsernes og fangstanlæggenes placering og interne organisering i forskellige historiske perioder. Med afsæt heri søges den forhistoriske handel og udveksling belyst. Projektet havde i 2006-sæsonen deltagelse af forskere og studenter fra fem nationer i Europa og Nordamerika. Målet er bl.a. at blotlægge nye aspekter af tidlige grønlandske handelsmønstre ved at se på fedtsten fra brud til distribution. Feltarbejdet begyndte i 2005 og fortsatte i år i de indre dele af Nuup Kangerlua.

Vatnahverfi-projektet: stud. mag.'erne Niels Algreen-Møller og Christian Koch (KU) foretog arkæologiske opmålinger af et stort antal nordboanlæg i Sydgrønland. Projektet var finansieret af Jette Arneborgs Vatnahverfi-projekt i SILA's regi. Data tilgår også NKA.

Arealtildelinger

Qassarsuk: stud.mag.'erne Niels Algreen-Møller og Caroline Paulsen besøgte i juni et planlagt helistop i Qassarsuk, hvor ruinerne blev opmålt.

Igaliku: kst. museumsleder Hans Kapel, Qaqortoq Museum foretog en besigtigelse på et planlagt jordarbejde i Igaliku.

Ameralla: Georg Nygaard besøgtede norrøne lokaliteter i Ameralla tirsdag d. 23. maj sammen med repræsentanter fra Nuuk Kommune og Direktoratet for Miljø og Natur.

Diverse rapporter

Sydgrønland: stud. mag. Caroline Paulsen rapporterede i maj om tilstanden på en række norrøne anlæg i Sydgrønland.

Monitering og Tilsyn

Der er ikke foretaget monitorings- eller andre tilsynsopgaver på forhistoriske anlæg.

Bygninger

Claus Andreasen har lavet foreløbige oversigter over fredede bygninger, løbende justeret databasen og besvaret en række henvendelser fra kommuner og institutioner med anmodning om opdaterede lister over fredede bygninger.

Mange kommuner og institutioner har ønsket rådgivning om vedligehold af gamle bygninger. NKA har ikke denne ekspertise, men omfanget af henvendelser viser et klart behov.

Der blev fredet 5 bygninger i 2006. Der er tale om gamle fredningssager fra Aasiaat (B24, B26, B144, B146, B156), som Direktoratet og Bygningsfredningsrådet afgjorde i december 2006.

NKA har fået 100.000,- kr. fra KIIIP til et pilotprojekt med evaluering af NKA's data om fredede bygninger og om datastrukturen i en grønlandsk database om fredede bygninger. Datastruktur forventes at bygge på SAVE-modellen, og databasen vil være en grønlandsk version af FBB-basen i KUAS. Arkitekt Inge Bisgård er ansat som konsulent på dette projekt, der forventes afsluttet ultimo februar 2007.

Daniel Thorleifsen og Claus Andreasen mødtes i foråret med en stor dansk fond, der dels ønsker at igangsætte restaurering af ældre bygninger og dels gerne vil engagere sig i bygningsfredningsarbejdet. Claus Andreasen har fortsat konsultationerne. Dette forventes at føre til en indsats fra fondens side i 2007.

Et andet projekt initieret af en dansk fagforening og en fond samt en række grønlandske institutioner og myndigheder handler om en gennemgribende restaurering af Lichtenau. NKA er observatør i projektet.

Sidst på året blev det klart, at der er flere interessenter, når det gælder restaurering af to gamle huse i Ilulissat, mens det forventes, at en restaurering af udliggerboligen i Ilimanaq kan igangsættes i 2007.

Fredningsproblematikken i Nationalparken

Claus Andreasen afsluttede med udgangen af 2006 arbejdet i en arbejdsgruppe nedsat af Direktoratet for Miljø og Natur med en klassifikation af alle fangsthytter, fangststationer, ekspeditionshuse og andre europæiske monumenter i Nationalparken.

Tilsyn

Bevillingen fra "Fonden for bevaring af gamle bygninger i Grønland" blev brugt, så Vagner Kramer fik set alle fredede bygninger i kommunerne: Upernavik, Uummannaq, Sisimiut, Maniitsoq, Qaqortoq, Nanortalik og Tasiilaq.

Foreningen NANOK

- opsatte på vegne af NKA en automatisk temperaturdatalogger i Danmark Ekspeditionens ekspeditionshus i Danmarkshavn: "Danmarksminde / Villaen".
- foretog i sommeren en forundersøgelse af "Danmarksminde" med henblik på at afbøde de værste virkninger af det smeltevand, der løber under huset.
- udsendte i sommeren hold, der fortsatte status-beskrivelserne af fangsthytter/fangststationer i Nationalparken. Arbejdet er nu næsten slut.

Foreningens arbejde foregår i tæt samarbejde med Claus Andreasen og med NKA's godkendelse. NANOK's arbejde drives af frivillige og finansieres af Aage V. Jensen Fonde.

Forhistorie/arkæologi

Indsamling

NKA foretager ikke aktiv indsamling af løse, arkæologiske objekter.

Forskning

Claus Andreasen

- Projektet *Eigil Knuth Site – en højarktisk palæoeskimoisk boplads* har ligget stille i år
- er involveret i flere projekter under International Polar Year (IPY)
- IPY 6: Dynamic Social Strategies in Arctic Environments: Long-term Perspectives on Movement and Communication. Lead: H.C. Gulløv, Nationalmuseet, DK,
- er i styringsgruppen for IPY 39: Arctic Palaeoclimate and its EXtremes (APEX), Lead: Martin Jakobsson, Stockholm University; projektet er en paraply for mange projekter, bl.a. IPY 120 og IPY 777
- er i styringsgruppen for IPY 120: Northern High Latitude Climate variability during the past 2000 years: implications for human settlement (NORCLIM). Lead: Dr Simon Troelstra; Vrije Universiteit Amsterdam; Dr Antoon Kuijpers, Geological Survey of Denmark and Greenland; Orri Vésteinsson, University of Iceland
- IPY 777: NorthernMost (Lead: Svend Funder, Geologisk Museum, København)-

Hans Lange

- Eskimonæs og den neo-eskimoiske bosætning ved Nordøstvandet, Nordøstgrønland

Georg Nyegaard

- Knoglematerialet fra Ø34. Økonomien på en norrøn gård i Østerbygden.

Forsknings- og studiebesøg

Hans Lange har i forbindelse med udvekslingssamarbejdet med The Peary MacMillan Arctic Museum (PMAM) været på museet i Maine, hvor han gennemgik samlinger på museet. Samarbejdet mellem de to museer stiler mod at lave en online-udstilling med fotografier fra begge museer. PMAM ligger inde med en stor fotosamling fra tidligere ekspeditioner, som geografisk går fra Avanersuaq til Ammassalik. De ældre billeder

stammer fra før 1900. Billederne har ikke været vist før, hvilket gør det interessant at vise dem på Internettet.

Genny LeMoine, museumsinspektør på PMAM, besøgte NKA i november måned og gennemgik museets fotosamling, hvor hjemmesiden også blev drøftet. Bowdoin College, Maine vil hoste hjemmesiden. Udvekslingen støttes af Joint Committee.

Stud.mag. Caroline Paulsen, Århus Universitet, havde i foråret plads som specialestuderende på materiale fra nordbøgården Ø34.

Rapporter

G. Nyegaard: ”Arkæologiske undersøgelser forud for etablering af vandkraftværk Taser-suaq ved Sisimiut. Rapport om feltarbejde udført i august 2006”. Grønlands Nationalmuseum & Arkiv. Rapporten er tilgået Nukissiorfiit december 2006.

M. Myrup: ”Arkæologiske undersøgelser forud for etablering af vandkraftværk Iterla , Paamiut. Rapport om feltarbejde udført i august 2006”. Grønlands Nationalmuseum & Arkiv. Rapporten er tilgået Nukissiorfiit december 2006.

Formidling

Hans Langes fund af Grønlands største Sen Dorset langhus har givet en del medieomtale i grønlandske og danske medier.

Claus Andreasen og Eske Willerslevs arbejde med at udgrave aDNA i Nordøstgrønland udløste en helsidesartikel i en dansk avis.

Publikationer

Andreasen, Claus

- a Forhistoriske transportformer i Nord- og Nordøstgrønland. In: Peter Schmidt Mikkelsen: *TWIN OTTER. Flyvning og rejser i Grønland*. Aschehoug 2006, pp:10-18.
- b Inuit i Middelalderen. In: *De vestnordiske landes fælleshistorie II. Udvalg af foredrag holdt på VNH-konferencerne i Ísafjörður 2003, Tórshavn 2004 og Oslo 2005*. Red.: Andras Mortensen, Alf R. Nielssen og Jón Th. Thor. Inussuk – Arktisk forskningsjournal 2 – 2006. Nuuk. Pp.: 20-32.
- c Inuit siulliit (Independence I). In: *Kalaallit Nunaata itsarsuaq oqaluttuassartaa*. Ilinniuisiorfik/Undervisningsmiddelforlag 2006, Nuuk. Pp: 35-64.
- d Canadamut atassuteqarneq (Independence II). In: *Kalaallit Nunaata itsarsuaq oqaluttuassartaa*. Ilinniuisiorfik/Undervisningsmiddelforlag 2006, Nuuk, pp: 111-140.
- e Dietz R, Riget F, Born EW, Sonne C, Grandjean P, Kirkegaard M, Olsen M.T., Asmund, G, Renzoni A, Baagøe H, Andreasen C.: Trends in mercury in hair of Greenlandic Polar Bears (*Ursus maritimus*) during 1892-2001. In: *Environmental Science and Technology*. Published on web 11.01.2006

Undervisning og censur

Hans Lange koordinerede og underviste i efteråret 2006 i faget ”museumskundskab” for studerende ved Institut for kultur- samfundshistorie, Ilisimatusarfik.

Claus Andreasen underviste i ”Fredningsproblemer” i samme fag.

Mikkel Myrup underviste i samme fag og afviklede to forelæsninger om Grønlands forhistorie for studenter på nordisk sommeruniversitet.

Anden formidling

Der er indgået flere kontrakter om køb af fotografier af museets genstande og af mumierne. Inspektørerne har i flere tilfælde, specielt vedrørende mumierne, også gennemset den tekst, der følger billederne.

Inspektørerne besvarer løbende mange henvendelser vedr. genstande, anlæg, generel kulturhistorie.

Konferencedeltagelse

- Hans Lange deltog d. 24.5 – 31.5 i CAA-konferencen (Canadian Archaeological Association) i Toronto, Canada
- Georg Nyegaard deltog i seminar om turismeudvikling i Nuuk arrangeret af Nuuk Kommune d. 1. og 3.4.
- Claus Andreasen deltog i SILA's konference *The Thule Culture – new Perspectives in Inuit Prehistory*. i København d. 24.-31.10 og i et seminar d. 21.11.-29.11. i Amsterdam i IPY-projektet NORCLIM's workshop.
- Mikkel Myrup deltog med paper i SILA-konferencen *The Thule Culture – new Perspectives in Inuit Prehistory*; København d. 24.-31. oktober.

X. Historie, Kunst og eFormidling

Projekter

I planlægningen af den internationale konference *Conference on Repatriation of Cultural Heritage* er Aviâja Rosing Jakobsen siden foråret 2006 blevet projektleder. Konferencen bliver afholdt i februar 2007 i Nuuk. Projektet har fået midler fra KIIPs forskningsenheden, Tips- og lotto, CKU, Nordisk Kulturfond, samt den amerikanske ambassade i København.

Konferencedeltagelse

Daniel Thorleifsen

- Permanent Forum on Indigenous Issues on Partnership, Hotel Hans Egede, Nuuk, 14.-16. februar, med oplægget: Repatriation of Greenland Cultural Heritage from Denmark to Greenland
- Regional udvikling, Hotel Hans Egede, Nuuk, 19.- 21. maj
- 5. vestnordisk fælleshistorie-konference, København, 26.-29. september

Externe mødedeltagelse

Daniel Thorleifsen

- Styregruppemøde, VNH, København, 3.-4. marts
- KVUG-møde, København, 14.-15. marts
- moderator, offentlig høring, NIFCA, Qassi, Nuuk, 22.-23. april
- European Polar Consortium, SAC, 19.-21. september, Strasbourg

Anmeldelser

Daniel Thorleifsen

- Dokumentarfilmen "Menneskenes Land", Nuuk-TV, 23. marts

Undervisnings- og censorvirksomhed

Daniel Thorleifsen

- opponent ved en ph.d-afhandling fra Institut for Eskimologi og Arktiske studier, KU, Dansk Polarcenter, København, 3. oktober
- forelæsning for studerende ved institut for kultur- og samfundshistorie under emnet: Repatriering af kulturarv, 20. oktober.

XI. Samlinger

Kunst og andet

Nyerhvervelserne er enten fra private eller offentlige institutioner eller museets egne køb. Indkøbene drejer sig om overvejende om kunstværker i form af malerier og tryk, fortrinsvis udført af grønlandske kunstnere og grønlandsmalere.

- Efter en henvendelse fra Danmark har NKA købt et maleri udført af Gert Lyberth.
- Ved Maria Panínguak Kjærulff's maleri udstilling i NKA's egne lokaler købte NKA et af hendes store oliemalerier
- Blandt indkøbene kan fremhæves forskellige tryk udført af Arnannguaq Høegh, købt ved hendes udstilling i Katuaq i forbindelse med hendes 50 års fødselsdag
- Derudover har NKA erhvervet sig to malerier udført af Harald Moltke samt Laurits Tuxen, købt på auktion hos Bruun Rasmussen i København
- Desuden har NKA købt et isbjørnehoved skåret ud af marmor udført af kunstneren Peter Kristiansen (Piitakujoq).

Gaver

NKA modtog i december en donation fra nogle private virksomheder i Grønland og Grønlands Arbejdsgiverforening formidlet gennem Jørgen Chemnitz fra NITZ Gallery of Modern Art, Nuuk. Sponsorerne var Grønlands Arbejdsgiverforening, Kalaallit Forsikring, NUREPA ApS & Comby A/S. Donationen består af værker af Julie Edel Hardenberg ("Den stille mangfoldighed"), en tripticon af Frederik Kristensen (kunngi), "Inuppasuit" af Anne Birthe Hove og et portrætmaleri af Alibak Johansen.

Udlån

Der er udlånt palæoeskimoiske genstande fra Nuulliit til Mikkel Sørensen's forskning på SILA, Nationalmuseet, DK.

Der er udlånt tekstil-prøver fra nordbogårdene GUS og Nipaatsoq til Pat Sutherland ved Museum of Civilization, Hull, Canada.

Der er givet tilsagn til Field Museum, Chicago, USA, om lån i 2007 af 2 eskimoiske træ-kort fra Gustav Holm Samlingen.